

Henni Hall

KOMMANDIITTIYHTIÖN MUUTTAMI- NEN OSAKEYHTIÖKSI

Opinnäytetyö

Liiketalouden koulutusohjelma

Toukokuu 2016

KYAMK
University of Applied Sciences

Tekijä/Tekijät	Tutkinto	Aika
Henni Hall	Tradenomi	Toukokuu 2016
Opinnäytetyön nimi		40 sivua
Kommandiittiyhtiön muuttaminen osakeyhtiöksi		
Toimeksiantaja		
Case X		
Ohjaaja		
Lehtori Maisa Räsänen		
Tiivistelmä		
<p>Opinnäytetyön tarkoituksena on tarkastella kommandiittiyhtiön muuttamisen kannattavuutta osakeyhtiöksi toimeksiantajayrityksen näkökulmasta. Opinnäytetyössä keskitytään vertailemaan yhtiömuotojen eroavaisuuksia ja siitä, kuinka ne vaikuttavat yritykseen. Yhtiömuodon muutoksen kannattavuutta selvitetään tuloverotuksen kautta. Onko yrittäjällä mahdollisuus saada verotuksellista hyötyä yhtiömuodon muutoksella? Lisäksi vastataan kysymykseen, kuinka mahdollinen muutosprosessi toteutetaan.</p> <p>Opinnäytetyö on toteutettu kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena. Työn aineisto on kerätty alan kirjallisuudesta ja voimassa olevasta lainsäädännöstä. Yhtiömuotojen verotuslaskelmat on toteutettu toimeksiantajayrityksen tilinpäätöstiedoista. Lisäksi tutkimuksen aineistona on käytetty toimeksiantajan haastattelua.</p> <p>Opinnäytetyössä vertaillaan yleisimpiä eroja yhtiömuotojen välillä. Yksi isoimpia eroavaisuuksia on se, että kommandiittiyhtiö on henkilöyhtiö, joka ei ole itsessään verovollinen niin kuin osakeyhtiö. Lisäksi suuria eroja on myös verojen jaossa sekä yrittäjänvelvoitteita koskevissa vastuissa. Huomattiin myös, että yrittäjälle voi seurata vero-seuraamuksia yhtiömuodon vaihdosta, ellei muutosta hoideta lain velvoittamalla tavalla.</p> <p>Opinnäytetyön tärkeänä osana oli selvittää, onko yrittäjällä mahdollisuus verotukselliseen hyötyyn yhtiömuodon muutoksella. Osakeyhtiössä varojen nosto toteutettiin yrittäjän toivomalla tavalla. Lisäksi havainnollistamisen vuoksi tehtiin laskelmat myös erisuuruisilla palkoilla, sillä yhtiön maksamat palkat vaikuttavat yhtiön verotettavaan tuloon ja näin ollen koko maksettavaan veroon. Tutkimuksen tuloksena selvisi, että yrittäjän verotuksessa saavutetaan verotuksellista hyötyä osakeyhtiössä, mutta kun lasketaan myös osakeyhtiön maksamat verot, ei muutos ole kyseisen toiminnan laajuudella kannattavaa. Jotta toiminnassa saataisiin verotuksellista hyötyä osakeyhtiönä, täytyisi yrityksellä olla enemmän varoja, jotka nostaisivat yrityksen nettovarallisuutta. Täten päättäisiin hyödyntämään paremmin osinkoja varojenjako- tapana.</p>		
Asiasanat		
Kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö, verotus		

Author (authors)	Degree	Time
Henni Hall	Bachelor of Business Administration	May 2016
Thesis Title Sifting from Limited Partnership to Limited Company Form of Business Entity		40 pages
Commissioned by Case X		
Supervisor Maisa Räsänen, Senior Lecturer		
<p>Abstract</p> <p>The goal of this thesis was to analyze the viability between a limited partnership and a limited company. The main idea in this thesis is to compare the differences of these corporate forms and evaluate the influence they make on the company-commissioner. The viability of changing the corporate forms is sorted out by income tax. The thesis also answers to the question how to execute the changing process.</p> <p>The thesis is following qualitative research approach. The research data for the thesis was gathered through public data sources, the literature, and the valid law. The tax calculations were received from the financial statements of the commissioner. The material was also collected by interviewing the company representative.</p> <p>The most common differences of corporate forms are compared in this thesis. One of the biggest differences is that the limited partnership doesn't follow same tax legislations as the limited company. Another crucial difference is related to the sharing assets. The thesis research also notices that the entrepreneur can face tax penalties if the changing of the corporate form is not done according to the law.</p> <p>Another important part of this thesis research was to find out whether the entrepreneur has a possibility to get tax advantages by changing the company form. Withdrawing of the assets was executed according to the wish of the entrepreneur. Certain calculations with different amount of wages were made in order to demonstrate the influence on the tax rates. The results show that switching to different corporate form wouldn't be profitable for the commissioner. To reach the advantage as a limited company, the company should have more funds which would rise the net assets of the company for a better chance to exploit dividend by sharing the assets.</p>		
<p>Keywords</p> <p>Limited partnership, limited company, taxation</p>		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	TUTKIMUSMENETELMÄ.....	7
3	YHTIÖMUODOT.....	8
3.1	Kommandiittiyhtiö.....	8
3.1.1	Hallinto.....	9
3.1.2	Vastuut ja velvoitteet.....	10
3.1.3	Varojen jako.....	11
3.2	Osakeyhtiö.....	12
3.2.1	Hallinto.....	12
3.2.2	Pääoma ja osakepääoma.....	13
3.2.3	Vastuut ja velvoitteet.....	14
3.2.4	Varojen jako.....	14
3.2.5	Peitely osingonjako.....	15
4	YHTIÖMUOTOJEN VERTAILU.....	16
4.1	Yhtiömuodon valintaan vaikuttavat tekijät.....	16
4.2	Yhtiömuotojen eroavaisuudet ja niiden vaikutukset toimeksiantajan yrityksessä..	17
5	TULOVEROTUS.....	19
5.1	Kommandiittiyhtiön ja yhtiömiesten verotus.....	20
5.2	Osakeyhtiön ja osinkojen verotus.....	23
6	TOIMEKSIANTAJAN VEROTUS.....	25
6.1	Toimeksiantajan verotus kommandiittiyhtiönä.....	26
6.2	Toimeksiantajan verotus osakeyhtiönä.....	28
6.3	Verotuksen vertailu.....	32
7	YHTIÖMUODON MUUTOS.....	33
7.1	Muuttaminen osakeyhtiöksi.....	33
7.2	Velkavastuu.....	34
7.3	Verotus ja veroseuraamukset.....	35

8	JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO.....	35
9	LÄHTEET	39

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aiheena on selvittää toimeksiantajalle hänen yrityksensä yhtiömuodon muutoksen kannattavuutta kommandiittiyhtiöstä osakeyhtiöksi. Työssä vertaillaan yritysmuotojen yleisimpiä eroavaisuuksia sekä selvitetään, miten muutos vaikuttaisi kyseisen yrityksen toimintaan ja miten mahdollinen muutosprosessi toteutetaan.

Toimeksiantajana toimii rakennusteknisiä palveluja tarjoava kaakkois-suomalainen yritys, joka on toiminut vuodesta 2012. Yhtiöön kuuluu yksi vastuunalainen yhtiömies ja yksi äänetön yhtiömies. Vastuunalainen yhtiömies toimii käytännössä yksin yrityksen omistajana, sillä äänettömän yhtiömiehen yhtiöpanos on pieni. Yrittäjän lisäksi yrityksessä on yksi työntekijä.

Opinnäytetyö on rajattu käsittelemään vain kahta yritysmuotoa, jotka ovat toimeksiantajan vaihtoehtoiset muodot yritystoiminnalle. Aihe on toimeksiantajalle ajankohtainen, sillä hän harkitsee yhtiömuodon muutosta osakeyhtiöksi. Työn tarkoituksena on tuoda hänelle esiin pääpiirteiden eroavaisuudet molemmissa yritysmuodossa ja se, kuinka muutos vaikuttaa yrityksen toimintaan. Kannattavuuden näkökulmaa tutkitaan tuloverotuksen kautta kyseisen toiminnan laajuudella. Opinnäytetyö pitää myös sisällään mahdollista muutosta seuraavat toimenpiteet.

Työ suoritetaan kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena. Työn tietoperusta koostuu alan kirjallisuudesta, internet-lähteistä ja laeista, kuten osakeyhtiölaki (OYL), laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä (AKL), tuloverolaki (TVL) ja elinkeinotuloverolaki (EVL). Empiirisessä osassa on käytetty aineistona yrityksen tilinpäätöksien tuloslaskelmia ja taseita sekä yrityksen omistajan haastattelua.

Työn tietoperustassa käsitellään muun muassa molempien yhtiömuotojen rakennetta, varojen jakoa, vastuita ja velvoitteita sekä siitä, kuinka mahdollinen muutos vaikuttaa toimeksiantajan yritykseen näillä alueilla.

Empiirisessä osassa tarkastellaan molempien yhtiömuotojen tuloverotusta ja tehdään laskelmia yhtiön tuloverotuksesta molemmissa yhtiömuodoissa. Osakeyhtiössä varojen jako tehdään palkan maksuna ja osinkotuloina. Havainnol-

listamisen vuoksi laskelmia tehdään kolmella eri palkansuuruudella. Laskelmat tehdään vuosien 2014 ja 2015 tilinpäätöstiedoista. Verojen osuus lasketaan kunkin vuoden tuloveroasteikon mukaisesti ja osinkojen verotuksen laskennassa käytetään tämän hetkisiä asteikkoja ymmärtämisen helpottamiseksi.

Työn lopputuloksen on tarkoitus antaa tietopaketti toimeksiantajalle yritysmuotojen eroista ja niiden vaikutuksesta yritykseen, kumpi yhtiömuoto on verotuksellisesti kannattava ja jos yhtiömuodon muutokseen päädytään, millaisia toimenpiteitä se tuo mukanaan.

2 TUTKIMUSMENETELMÄ

Tämä opinnäytetyö suoritetaan kvalitatiivisena tutkimuksena. Kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen tarkoituksena on ilmiön kuvaaminen ja ymmärtäminen ja mielekkään tulkinnan antaminen siitä. (Kananen 2008, 24). Laadullinen tutkimusmenetelmä sopii parhaiten tämänkaltaiseen tutkimustyöhön, jossa ilmiötä pyritään ymmärtämään, sillä kvantitatiivisessa tutkimuksessa taas puolestaan pyritään yksittäistapausten pohjalta muodostamaan yleinen teoria.

Kun halutaan kuvata, ymmärtää ja tulkita ilmiötä, vaaditaan työskentelyn pohjaksi paljon taustatietoa. On hyvä hankkia paljon erilaisia lähteitä ja perehtyä asiaan ennen tutkimustyön aloittamista. Monenlaisia teoksia yhtiömuodoista lakeihin pohjautuen on huomattavasti saatavana varsinkin osakeyhtiöstä, sekä teosten sisältö on toisiinsa verrattaessa hyvin samankaltaista. (Komppa 2013, 6.) Työn tietoperusta yhtiömuodoista koostuu alan kirjallisuudesta, internetlähteistä ja laeista kuten osakeyhtiölaki (OYL), laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä (AKL), tuloverolaki (TVL) ja elinkeinotuloverolaki (EVL).

Empiirisessä osassa on käytetty aineistona yrityksen tilinpäätöksien tuloslaskelmia ja taseita sekä yrityksen omistajan haastattelua. Verolaskelmat ovat suuntaa antavia, sillä todellinen maksettava vero vahvistuu jälkikäteen ja laskelmissa käytettyyn verotettavaan tuloon ei ole lisätty vähennyskelvottomia eriä, sillä ne eivät selviä tilinpäätöksistä, vaan vaatisivat lisätietoja esimerkiksi yrityksen kirjanpitäjältä.

3 YHTIÖMUODOT

Elinkeinotoimintaa on mahdollista harjoittaa joko yksityisenä elinkeinoharjoittajana, kommandiittiyhtiönä, avoimena yhtiönä, osuuskuntana tai osakeyhtiönä. Yrittäjällä on varsin laaja vapaus valita muoto yritystoiminnan harjoittamiseen. Hallinnollisesti yksinkertaisin yhtiömuotovaihtoehto on omissa nimissään toimiva elinkeinoharjoittaja tai ammatinharjoittaja. Tässä yrittäjä toimii omissa nimissään ja vastaa henkilökohtaisesti sitoumuksista ja velvoitteista. Toisaalta yritystoiminta on mahdollista organisoida oikeushenkilöksi, jonka lukuun yritystoimintaa harjoitetaan, ja tällöin yrittäjä ei ole itse henkilökohtaisesti vastuussa velvoitteista, ainoastaan silloin, jos hän on erikseen sitoutunut vastuuseen. Yritysmuodon valinta on tärkeä vaihe, sillä se määrittelee esimerkiksi sen, mikä on omistajien vastuu velvoitteista ja millaiset oikeudet osakkailla on vaikuttaa yhtiön hallintaan, hallinnoimiseen ja irtautumiseen. Yhtiön verotus on myös iso huomiota kiinnittävä tekijä niin yrityksen verokohtelussa kuin omistajankin verokohtelun näkökulmasta. Esimerkiksi koska henkilöyhtiöiden ja osakeyhtiön tuloa verotetaan varsin eri tavalla, on verotuksen näkökulma hyvinkin vaikuttavassa asemassa. (Villa, Ossa & Saarnilehto 2007, 17–20.) Toimeksianton perusteella tässä opinnäytetyössä käsitellään kommandiittiyhtiötä ja osakeyhtiötä.

3.1 Kommandiittiyhtiö

Kommandiittiyhtiö on henkilöyhtiöistä toinen muoto, joka on aina vähintään kahden tai useamman henkilön yhteistoimintaan pohjautuva organisaatio ja yhtiömuoto. Yhtiössä on kahdenlaisia yhtiömiehiä, äänetön yhtiömies ja vastuunalainen yhtiömies. Molempia täytyy olla aina vähintään yksi. Äänettömän yhtiömiehen vastuu on rajoitettu, kun taas vastuunalainen yhtiömies vastaa yhtiön sitoumuksista rajattomasti ja täysin henkilökohtaisesti. Äänetön yhtiömies ei myöskään osallistu yhtiön hallinnoimiseen, vaan toimii pääoman sijoittajana, ellei muuta ole erikseen yhtiösopimuksessa sovittu. Kommandiittiyhtiö sopii erityisesti yhtiömuodoksi silloin, kun kyseessä on pieni tai keskisuuri yritys, jolla ei ole niin sanotusti tappionvaaraa. Useimmiten kommandiittiyhtiötä käytetään perheyriyksissä, mutta erittäin sopiva yhtiömuoto se on silloin, kun

osa yrittäjistä haluaa henkilökohtaisesti osallistua yhtiön toimintaan ja osa puolestaan haluaa toimia vain pääomasijoittajana. (Koski & Sillanpää 2012.)

Yhtiö perustuu sopimukseen, ja se on merkittävä kaupparekisteriin. Yhtiö muodostuu, kun yhtiösopimus nousee voimaan, eikä rekisterimerkinnällä ole oikeutta luovaa vaikutusta. Yhtiösopimus on joko hiljainen, kirjallinen tai suullinen. Kommandiittiyhtiölle on tunnusomaista se, että yhtiömiehistä on erotettavissa oleva yhtiön oma oikeudellinen itsenäisyys sekä yhtiömiesten varallisuudesta erotettava yhtiön oma varallisuus. Lisäksi yhtiön tarkoitus ja vastuunalaisten yhtiömiesten henkilökohtainen ja rajaton vastuu yhtiön sitoumuksista on kommandiittiyhtiölle hyvin tunnusomaista. Yhtiön toiminta katsotaan henkilöyhtiöksi siinä vaiheessa, kun yhtiömiehet harjoittavat elinkeinotoimintaa ja toimivat yhtiössä yhteisen taloudellisen tarkoituksen saavuttamiseksi. Yhtiön täytyy myös edistää yhtiömiesten taloudellisia etuja. Kommandiittiyhtiötä säätelee laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä. (Villa 2013, 30–31.)

3.1.1 Hallinto

Kommandiittiyhtiössä vallitsee laaja sopimusvapaus. Se tarkoittaa sitä, että yhtiön hallinnoiminen perustuu yhtiömiesten keskenään sopimisen ja toimimisen varaan. Hallinnosta on mahdollista sopia yhtiösopimuksessa. Sopimusvapauden ansiosta yhtiöllä on mahdollisuus räätälöidä hallinto juuri yhtiömiesten mieleiseksi ja heillä on mahdollisuus valita yhtiöön esimerkiksi toimitusjohtaja. Toimitusjohtajan valitseminen yhtiöön on kuitenkin täysin vapaaehtoista. Jos hallinnosta ei erikseen sovita yhtiösopimuksessa, noudattaa se silloin lakia avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä lukujen 2 ja 7 keskeisiä määräyksiä ja vakiintunutta käytäntöä. Velkavastuun vuoksi yhtiössä täytyy voida luottaa hallintoon ja sen tekemiseen päätöksiin, sillä kommandiittiyhtiössä on oikeus toimia yksin yhtiön lukuun. Yhtiössä vastuunalainen yhtiö mies voi yksin tehdä päätöksiä ilman toisen vastuunalaisen yhtiömiehen vaikutusta. Tätä kyseistä oikeutta nimitetään hallintovaltuudeksi. Hallintovaltuus ei koske äänetöntä yhtiömiestä, ellei yhtiösopimuksessa muutoin sovita. Vaikka yhtiömiehellä on oikeus tehdä sitovia oikeustoimia yhtiön nimissä, oikeus ei ole rajoittamaton. Esimerkiksi yhtiön toimiala ja tarkoitus, vaatimus yhtiömiesten yhdenvertai-

suudesta ja yhtiömiesten kiello-osuus rajoittavat yhtiömiehen toimimisvaltaa. Yhtiömiehellä ei ole oikeutta ryhtyä yhtiön toimialan tai tarkoituksen ulkopuolelle kuulumattomaan toimeen, jos hänellä ei ole kaikkien yhtiömiehien suostumusta tähän. Yhtiömiehellä on myös oikeus kieltää toista yhtiömiestä ryhtymästä toimenpiteeseen (Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 2. § 1. mom.). Myös yhtiösopimuksella voidaan rajoittaa yhtiömiesten toimivaltaa. Yhtiösopimuksessa voidaan erikseen sopia siitä, että koko hallinnon hoitaminen kuuluu esimerkiksi vain yhdelle henkilölle. (Villa ym. 2007, 31–33.)

3.1.2 Vastuut ja veloitteet

Kommandiittiyhtiössä vastuunalaiset yhtiömiehet vastaavat yhtiön kaikista velvoitteista niiden täyteen määrään saakka. Jokaisella vastuunalaisella yhtiömiehellä on samanlainen vastuu, ja velkavastuulle onkin tunnuksenomaista henkilökohtaisuus, rajattomuus, ensisijaisuus ja solidaarisuus. Kun puhutaan henkilökohtaisesta vastuusta, silloin vastuunalainen yhtiö mies vastaa koko henkilökohtaisella omaisuudellaan yhtiön velvoitteista. Rajattomuudessa on kyse siitä, ettei vastuun suuruutta voida rajata. Ensisijaisuuden merkitys on se, että yhtiön velkoja voi velkoa suoraan vastuunalaiselta yhtiömieheltä. Solidaarisuus tulee esiin vain silloin, jos yhtiössä on useampi vastuunalainen yhtiö mies, koska silloin jokainen yhtiö mies vastaa yhtiön veloista myös toisen yhtiömiehen puolesta. Tällaisessa tilanteessa, jossa vastuunalaisia yhtiömiehiä on useampi kuin yksi, korostuu yhtiömiesten välinen luottamuksellisuuden vaatimus. Jos yhtiöön liittyy myöhemmin perustamisen jälkeen uusi vastuunalainen yhtiö mies, vastaa hänkin kaikista yhtiön velvoitteista, jotka ovat syntyneet jo ennen hänen tuloaan yhtiöön. Jos yhtiö mies taas eroaa yhtiöstä, on hän velvollinen vastaamaan niistä velvoitteista, jotka ovat syntyneet hänen yhtiössä olonsa aikana. Yhtiömiehen vastuu lakkaa, kun hänen eroamisensa on merkitty kaupparekisteriin ja kun se on kuulutettu. Jos velkojalla uuden velvoitteen syntyessä on ollut tiedossa yhtiömiehen eroaminen, joka vielä oli merkitsemättömänä kaupparekisteriin, ei yhtiö mies ole vastuussa velkojaa kohtaan. (Villa ym. 2007, 24–29.)

Äänettömän yhtiömiehen vastuu yhtiön velvoitteista on rajallinen, ja se rajoittuu hänen yhtiöpanoksensa määrään. Ääneton yhtiömies täyttää velkavastuunsa silloin, kun hän sijoittaa yhtiöpanoksensa yhtiöön. Hänellä ei ole velvollisuutta lisätä yhtiöpanosta, jos yhtiön toiminta on tappiollista, mutta yhtiösopimuksessa tällainenkin vaatimus voidaan hänelle asettaa. (Villa ym. 2007, 24–29.)

3.1.3 Varojen jako

Kommandiittiyhtiössä vastuunalaiset yhtiömiehet ovat vastuussa henkilökohtaisesti yhtiön velvoitteista eikä yhtiöltä vaadita tiettyä vähimmäispääomaa. Näin ollen yhtiössä ei myöskään ole erityisesti säädetty pääoman pysyvyydestä tai voiton jaosta. Vastuunalaiset yhtiömiehet voivat nostaa varoja yhtiöstä haluamansa määrän, haluamaansa aikaan. Tavallisesti kun voittoa jaetaan yhtiömiehille, suoritetaan ensin voitosta äänettömän yhtiömiehen osuus. Jos yhtiösopimuksessa ei muutoin sovita, äänettömälle yhtiömiehelle maksetaan korkoa hänen sijoittamastaan pääomapanoksesta. Koron määrän määrittelee korkolain 3. §:n 2. momentti tilikauden alussa maksettuna olleelle pääomapanokselle. Yhtiösopimuksessa on mahdollista määrätä äänettömän yhtiömiehen voitto-osuus joksikin muuksi kuin koroksi. Se voi olla esimerkiksi vain tietty osuus voitosta. Jos tilikauden voitto on niin alhainen, ettei se riitä kattamaan äänettömien yhtiömiesten osuutta täysimääräisesti, jaetaan voitto äänettömien yhtiömiesten kesken suhteessa tilikauden alussa olleisiin pääomapanoksiin. Jos tilikausi on tappiollinen, ei äänettömillä yhtiömiehillä ole oikeutta korkoon, ellei yhtiösopimuksessa ole muuta sovittu. (Kyläkallio 2012.)

Kun äänettömän yhtiömiehen voitto-osuus yhtiön voitosta on jaettu, jäävät loput voitosta vastuunalaisille yhtiömiehille jaettavaksi. Yleensä käytäntönä on se, että mahdollinen voitto jaetaan tasan vastuunalaisten yhtiömiesten kesken. Yhtiösopimuksessa voidaan kuitenkin sopia voitto-osuuden määräytymisestä erikseen, jos se nähdään tarpeelliseksi. Tällaisia tilanteita voivat olla esimerkiksi se, että yhtiömiesten yhtiöpanokset tai sijoitukset yhtiössä ovat erisuuruisia. Jos tilinpäätös osoittaa, että toiminta on ollut kannattamatonta, jaetaan olettamasäännösten mukaan tappio yhtiömiehille osuuksien suhteessa. Tap-

pio vähennetään yhtiömiesten panoksista, mutta tämä ei ole pakollista. Tappio on mahdollista jättää kirjanpidossa jakamattomana voitto- ja tappiotilille, tai sen voi suorittaa muulla yhtiösopimuksessa määrättyllä tavalla. (Villa 2013, 146–147.)

3.2 Osakeyhtiö

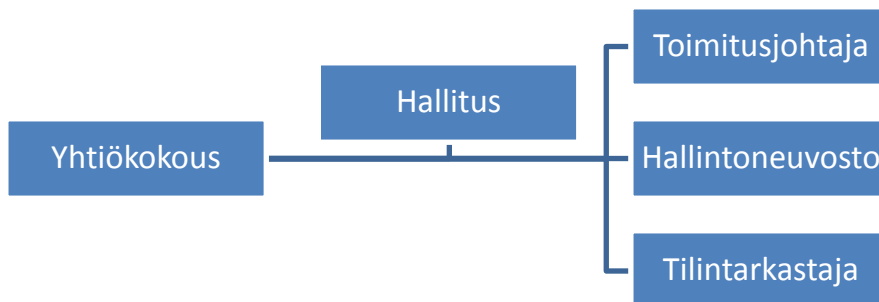
Osakeyhtiö on Suomen suosituin yhtiömuoto yhtiöiden liiketoiminnan laajuudessa ja lukumäärässä mitattuna. Yksityisessä osakeyhtiössä vähimmäisosakepääoma on 2500 euroa. Osakepääoma on yhtiöön sijoitettua pysyvää varallisuutta, ja pysyvällä osakepääomalla on tarkoitus suojata yhtiön velkojia, koska yhtiön osakkaat eivät vastaa yhtiön velvoitteista. Osakeyhtiö on itsessään oikeushenkilö ja täten erillinen osakkeenomistajista, ja se syntyy oikeushenkilöksi rekisteröinnillä (Osakeyhtiölaki 2. § 1. mom.) Osakeyhtiön oikeuskelpoisuuteen sisältyy oikeuskelpoisuus ja oikeustoimikelpoisuus. Oikeuskelpoisuus tarkoittaa sitä, että yhtiöllä on oikeuksia ja velvollisuuksia, kun taas oikeustoimikelpoisuudella tarkoitetaan sitä, että yhtiöllä on itsenäinen kyky määrätä oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan. Osakeyhtiö on erillinen oikeushenkilö ja erillään osakkeenomistajistaan, joten yhtiö voi siis täten itse itsenäisesti omistaa ja hallita omaisuuttaan. Osakeyhtiön pääpiirteitä on osakkeenomistajien rajoitettu vastuu yhtiön velvoitteista. Yhtiön osakkaita ei voida vaatia vastaamaan yhtiön velvoitteista, joskin osakkeen omistaja voi kylläkin vastata esimerkiksi antamalla pantin osakeyhtiön velasta. Osakeyhtiön yhtiöoikeudellisia periaatteita ovat yhdenvertaisuusperiaate, tahdonvaltaisuusperiaate, yhtiön voiton tuottaminen sekä johdon huolellisuus- ja lojaliteettiperiaate. Muita keskeisiä periaatteita ovat pääoman pysyvyys, osakkeiden luovutettavuus, enemmistöperiaate ja osakkeenomistajan rajoitettu vastuu. (Villa ym. 2007, 58–61.)

3.2.1 Hallinto

Osakeyhtiöllä on kaksi pakollista elintä, yhtiökokous ja hallitus. Näiden lisäksi osakeyhtiöllä voi olla toimitusjohtaja ja hallintoneuvosto. Osakeyhtiön viralli-

nen johto luetaan kuuluvaksi hallitukselle, tai jos yhtiöön on valittu toimitusjohtaja, kuuluu johto näille molemmille. Hallituksen tehtäviin kuuluu valita ja erottaa toimitusjohtaja. Ylin päätävävalta kuuluu kuitenkin yhtiökokoukselle. Yhtiökokouksen puolestaan muodostavat lailliseen kokoukseen osallistuvat osakkeenomistajat. (Villa 2013, 254–255.)

Tilintarkastusvelvollisuudesta määrätään osakeyhtiölaissa. Jos osakeyhtiön päättäneellä, tai sitä välittömästi edeltävällä tilikaudella taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa, liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ylittää 200 000 euroa tai palveluksessa työskentelee keskimäärin kolme työntekijää, on tilintarkastaja pakollinen. Yhtiökokous valitsee yhtiöön tilintarkastajan, joka toimittaa vuosittain tilintarkastuksen. Jos yhtiökokous ei valitse yritykselle tilintarkastajaa, suorittaa sen aluehallintovirasto. (Minilex 2016a.) Jos yhtiön pääasiallinen toiminta perustuu arvopapereiden omistamiseen ja hallintaan, tai jos yhtiöllä on huomattava vaikutus jonkin toisen kirjanpitovelvollisen liiketoiminnan tai rahoituksen johtamiseen, on tilintarkastus pakollinen (Villa 2013, 254).

Kuva 1. Osakeyhtiön hallinto

3.2.2 Pääoma ja osakepääoma

Oma pääoma osakeyhtiössä jakautuu sidottuun ja vapaaseen omaan pääomaan. Sidottu pääoma pitää sisällään osakepääoman ja kirjanpidolliset arvostusrahastot, joita ovat arvonkohotusrahasto, käyvän arvon rahasto ja uudelleen arvostusrahasto. Sidottuun pääomaan on myös mahdollista sisällyttää vanhan osakeyhtiölain mukainen ylikurssi- tai vararahasto. Kaikki muu pääoma kuuluu vapaaseen pääomaan, johon sisältyy tilikauden voitto tai tappio sekä voittojäännös edellisiltä tilikausilta. Mahdolliset muut erilaiset rahastot kuuluvat vapaaseen pääomaan. (Osakeyhtiölaki 1.§.)

Osakeyhtiön monet säännökset määrittävät pääoman tulemista, pysymistä ja jakamista yhtiöstä. Velkojien ja osakkeenomistajan välisen maksunsaantijärjestyksen luonteeseen liittyvistä syistä on hyvinkin perusteltua, että osakeyhtiölain säännöksillä niin sanotusti turvataan yhtiöön sijoitetun oman pääoman pysyminen yhtiössä. Pääoman pysyvyyden perustarkoituksena on lähtökohteisesti ehkäistä mahdollinen konkurssi pitämällä yhtiö maksukykyisenä. (Villa 2013, 205–206.)

Jokaisella osakeyhtiöllä täytyy olla osakepääoma, joka on yhtiön peruspääomaa. Osakepääoman suuruus on vähintään yksityisessä osakeyhtiössä 2 500 euroa ja julkisessa 80 000 euroa. Osakepääoman suuruutta voidaan muuttaa vain yhtiökokouksen korottamis- tai alentamispäätöksellä. Mahdollisten uusien osakkeiden hinta kirjataan osakepääomaan, mutta niitä voidaan myös kirjata sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon, jos yhtiökokouksessa näin määrätään. Jos osakeyhtiö haluaa jakaa varojaan osakkeenomistajille, täytyy yhtiöllä olla vähintään sen verran nettovarallisuutta, että se kattaa osakepääoman. (Tomperi 2013, 118–119.)

3.2.3 Vastuut ja veloitteet

Osakkeet ja niiden omistama määrä sisältävät osakkeenomistajan oikeudet ja velvollisuudet. Kaikilla osakkeilla on yhtenäiset oikeudet, ellei yhtiöjärjestyksessä toisin sovita. Osakeyhtiö on itse velvollinen velvoitteistaan eikä osakkeenomistaja. Tämä onkin yksi osakeyhtiön keskeisimpiä tunnusmerkkejä. Velkoja ei voi vaatia osakkeen omistajaa vastaamaan yhtiön veloista. Osakas on vastuussa yhtiöstä vain sijoittamallaan pääomapanoksella, mutta tästä huolimatta yleensä osakkaat käytännössä takaavat yhtiön mahdollisia lainoja. Tällaisessa tilanteessa osakkeenomistajalla on takauksensa perusteella takausvastuu yhtiön veloista. (Villa 2013, 202–203.)

3.2.4 Varojen jako

Osakeyhtiössä omistajilla ei ole vapaata oikeutta yhtiön varallisuuksiin niin kuin aikaisemmin esitellyssä kommandiittiyhtiössä. Osakkeenomistajat voivat

työskennellä yhtiössä ja näin ollen nostaa itselleen palkkaa. Vaihtoehtoisesti osakeyhtiö voi maksaa osakkeenomistajille osinkoa. Osakkeenomistajalla on mahdollisuus näihin molempiin. Osingon määrä mukautetaan yleensä vero-seuraamusten kautta mahdollisimman edulliseksi, ja täten osakeyhtiöllä onkin useita varojenjako tapoja. Osakeyhtiö voi siis jakaa osinkoa yhtiön voitosta, jakaa varoja vapaan oman pääoman rahastosta, alentaa osakepääomaa, lunastaa ja hankkia omia osakkeita sekä purkaa yhtiön ja poistaa tämän rekisteristä (Minilex 2016b). Varoja voidaan jakaa rahana tai jonakin muunlaisena omaisuutena, joita mahdollisesti voivat olla arvopaperit tai yhtiön osakkeet, ja tämä koskee kaikkia varojenjako tilanteita. Kun jaetaan jotakin muuta omaisuutta, otetaan huomioon osakkeenomistajien yhdenvertaisuus. Jaettava omaisuus on samanarvoista ja -laatuista, ellei siitä ole sovittu erikseen osakkeenomistajien kesken. Kun varoja jaetaan palkkana, ainut vaatimus on se, että osakkeenomistajan täytyy olla palkansaajana yhtiössä, muutoin sen voidaan arvela olevan peiteltyä osingonjakoa. (Villa 2013, 318–320.)

3.2.5 Peitelty osingonjako

Peitelty osingonjako on käsite, jota käyttää verotusmenettelylaki. Käsitteellä tarkoitetaan osakeyhtiön antamaa rahanarvoista etuutta osakkeenomistajalle hänen osakkuusasemansa perusteella normaalista olennaisesti eroavana hinnoitteluna tai vastikkeetta (Laki veromenettelystä 29. § 1. mom.). Käsitteellä voidaan myös tarkoittaa tilannetta, jossa yhtiö hankkii omia osakkeita tai alentaa osakepääomaansa, sekä jakaa täten varojaan osakkeenomistajilleen osingosta menevän veron välttämiseksi. Lähtökohtaisesti peiteltyä osingonjakoa on mahdollista soveltaa kaikkiin tilanteisiin, joissa varallisuusarvoja siirtyy yhtiöstä osakkeenomistajalle tavanomaista osingonjakoa edullisemmalla verotuksella. Jos edun antaminen on perustunut väärään tietoon, muuhun tahattomaan tilanteeseen tai väärinkäsitykseen, voidaan silti soveltaa peiteltyä osingonjakoa. Tämän ansiosta säännöksen soveltaminen ei vaadi verovelvollisen tuottamuksellisuuden tai tahallisuuden osoittamista. (Kukkonen & Walden 2014, 217.) Jos yhtiö on jakanut peiteltyä osinkoa, se huomioidaan yhtiön verotuksessa. Verotuksessa on meneteltävä niin, että olisi käytetty käypää hintaa ja osakkaan veronalaiseksi tuloksi katsottaisiin käytetyn hinnan ja käy-

vän hinnan erotus. (Laki veromenettelystä 29.§ 3.mom.) Tuloverolaki säätelee, mihin tulolajiin määräytyy peitellyn osingon verotus. Peitellystä osingosta 25 % on verovapaata tuloa ja 75 % on ansiotuloa. Jos peitelty osinko on saatu ulkomaalaiselta yhteisöltä, on se kokonaan veronalaista ansiotuloa. (Tuloverolaki 33. d § 1. mom.)

4 YHTIÖMUOTOJEN VERTAILU

Yhtiömuodot eroavat hyvin paljon toisistaan, niin myös vertailtavat kommandiittiyhtiö ja osakeyhtiö. Yhtiömuotoa valittaessa on hyvä tutkia eri vaihtoehtoja ja niiden eroavaisuuksia. Tässä luvussa avataan keskeisimpiä seikkoja joita on hyvä miettiä yhtiömuotoa valittaessa sekä käydään läpi keskeisiä syitä, jotka yleisimmin vaikuttavat yhtiömuodon valintaan.

4.1 Yhtiömuodon valintaan vaikuttavat tekijät

Yritysmuodon valintaan vaikuttavat hyvinkin monet seikat. Verotuskohtelu on erilaista eri yhtiömuodoissa, ja sitä pidetäänkin yhtenä suurimpana tekijänä yhtiömuodon valinnassa (Engblom, Holla, Järvinen, Kellas, Lampinen, Lepistö, Nuotio, Paronen, Rautajuuri, Sandelin, Torkkel & Äimä 2013,73). Verotuksen lisäksi valinnassa olisi hyvä huomioida myös voitonjako, vastuut, päätöksenteko, pääomantarve ja se, kenen kanssa yritystoimintaa harjoittaa. Kokonaisuudessaan on hyvä miettiä, sopiiko yhtiömuoto juuri kyseisen toiminnan harjoittamiseen. Jos toimintaa harjoitetaan täysin yksin, vaihtoehtoiset yhtiömuodot ovat toiminimi ja osakeyhtiö. Osakeyhtiö on ainoa yhtiömuoto, jossa on vaadittu osakepääoma, joka on 2500 euroa. Yksi suurimpia vaikuttajia on vastuu velvoitteista. (Yritys-Suomi. 2016.) Osakeyhtiö kuulostaakin mielekkäältä siinä määrin, että siinä omistaja ei vastaa yhtiön veloista kuin sijoittamallaan pääomalla. Silti osakeyhtiö ei aina ole paras vaihtoehto yhtiömuodon valintaan. (Jonkka 2011.) Voitonjako on hyvinkin erilainen eri yhtiömuodoissa, ja onkin hyvä miettiä yhtiömuotoa valittaessa, kuinka haluaa yhtiön käyttäytyvän varojen jaossa. Henkilöyhtiöissä ja toiminimissä yksityisöt helpottavat rahalii-

kennettä ja yrittäjällä on mahdollisuus nostaa rahaa yrityksestä milloin vain. Pääomayhtiöt käyttäytyvät tässä kohtelussa eri tavoin. (Yritys-Suomi. 2016.)

4.2 Yhtiömuotojen eroavaisuudet ja niiden vaikutukset toimeksiantajan yrityksessä

Kommandiittiyhtiössä yhtiömiesten velvollisuudet ovat erilaiset kuin osakeyhtiössä. Osakeyhtiössä yhtiömiehen velvollisuus rajoittuu pääomapanoksen sijoittamiseen, kun taas kommandiittiyhtiössä yhtiömiehellä on aktiivinen velvollisuus. Aktiivisella velvollisuudella tarkoitetaan sitä, että yhtiömiehen täytyy toimia yhtiössä ja yhtiön hyväksi yhtiön toimialalla. Lisäksi yhtiömiehen on edistettävä tarkoituksien saavuttamista, eikä hän saa ryhtyä sellaiseen toimeen, joka voisi ehkäistä yhtiötarkoituksen toteutumista. (Villa 2013, 120.)

Kommandiittiyhtiö ja osakeyhtiö ovat keskenään hyvin erilaisia, sillä kommandiittiyhtiö on henkilöyhtiö, jossa yrittäjä vastaa itsenäisesti sitoumuksista ja velvoitteista. Osakeyhtiö taas on itsenäinen oikeushenkilö, jonka lukuun toimintaa harjoitetaan. Hallinto on yhtiömuotojen välillä erilainen, mutta kommandiittiyhtiön sopimusvapauden ansiosta hallinto on mahdollista muotoilla halutulla tavalla, myös täysin samanlaiseksi kuin osakeyhtiössä. Toimeksiantajayrityksessä vastuunalaisena yhtiömies käytännössä vastaa itse hallinnosta, sillä hän on ainoa vastuunalainen yhtiömies ja äänetön yhtiömies toimii vain rahoittajana. Mahdollisen muutoksen myötä hän olisi osakeyhtiön toimitusjohtaja ja hänellä olisi mahdollisuus omistaa kaikki osakkeet. Tämänhetkinen äänetön yhtiömies voi halutessaan jäädä joko kokonaan pois tai olla edelleen mukana toiminnassa omistamalla jonkin osan osakkeista.

Yhtiömuodon muutoksen seurauksena yksi suurimmista muuttuvista seikoista on yhtiömiesten vastuut ja velvoitteet. Kommandiittiyhtiössä yhtiömies vastaa kaikista vastuista omaisuudellaan, kun taas osakeyhtiö vastaa velvoitteistaan itse ja yhtiömies on vastuussa vain mahdollisten lainojen takaajana. Toimeksiantajan yhtiöllä ei tämänhetkisessä tilanteessa ole pitkäaikaisia lainoja ollenkaan ja lyhytaikaisia velkojakin on merkityksettömästi. Vastuu sitoumuksista ja velvoitteista tulisi näkymään käytännössä vasta silloin kun yhtiö tekisi hankintoja vieraalla pääomalla. Osakeyhtiönä näistä hankinnoista yhtiömies ei

olisi enää itse vastuussa henkilökohtaisella omaisuudellaan, vaan ainoastaan sijoittamansa pääoman suuruudella.

Voitonjaossa on yhtiömuodoissa eroavaisuuksia. Molemmissa yhtiömuodoissa voidaan maksaa palkkaa, päivärahaa ja km-korvauksia. Osakeyhtiössä maksetaan osinkoja, kun taas kommandiittiyhtiössä on mahdollista ottaa yksityisottoja. Osinkojen nostamisessa voi olla omatkin hyötynsä, sillä saattaa olla verotuksellisesti edullisempaa nostaa pelkästään osinkoja kuin palkkaa (Raeste 2013). Tämänhetkisen voitonjaon toimeksiantaja on suorittanut maksamalla itselleen alhaisen summan palkkaa ja nostamalla yhtiöstä yksityisottoja. Yhtiömuodon muuttuessa yksityisotot poistuvat ja yrittäjä voi maksaa itselleen vain palkkaa. Palkan lisäksi hän saa yhtiöstä osinkoja. Luvussa viisi käsitellään toimeksiantajan verotusta molemmissa yhtiömuodoissa ja lasketaan myös osakeyhtiöstä kannattavin tapa voitonjaon nostoon.

Tällä hetkellä toimeksiantajayrityksellä ei ole tarvinnut olla tilintarkastajaa, eikä yhtiölle ole tarvinnut suorittaa tilintarkastusta, sillä tilintarkastus ei ole pakollinen, elleivät luvussa 3 mainitut kriteerit täyty. Yhtiön muuttuessa osakeyhtiöksi tilintarkastusvelvollisuuden pätevät samat seikat kuin kommandiittiyhtiössä. Tämän toiminnan laajuudella tilintarkastajaa ei vaadita toimeksiantajayrityksessä silloinkaan, jos yhtiömuotoa muutettaisiin. Jos yhtiön liikevaihto tai taseen loppusumma kasvavat, tai yhtiön palvelukseen tulee lisää palkansaajia, voi tilintarkastus tulla pakolliseksi kummassa yhtiömuodossa tahansa. Taulukkoon 1 on koottu yksinkertaisuudessaan keskeisimpiä eroja kommandiittiyhtiön ja osakeyhtiön välillä.

Taulukko 1. Kommandiittiyhtiön ja osakeyhtiön erot

	Kommandiittiyhtiö	Osakeyhtiö
Verovelvollisuus	Ei itsenäinen	Itsenäinen
Yhtiömuoto	Henkilöyhtiö	Pääomayhtiö
Perustamisasiakirjat	Yhtiösopimus	Perustamisasiakirja ja yhtiöjärjestys
Vastuu velvoitteista	Rajaton vastuu	Vastuu rajoittuu sijoitettuun pääomaan
Perustajien lukumäärä	Vähintään 2	Vähintään 1
Pääoma perustaessa	Pääomaa ei tarvitse	Pääoma vähintään 2500 euroa
Varojen jako	Palkkana tai yksityisottona	Yleisimmät palkka ja osinko, lisäksi monia muita osakeyhtiölain säätelemiä
Tilintarkastus	Ei pakollinen	Ei pakollinen
Hallinto	Laaja sopimusvapaus. Ei pakollisia hallintoelimiä	Pakolliset hallintoelimet: yhtiökokous ja hallinto
Henkilön verotus	Koko elinkeinotoiminnan tulos jakautuu ansio- ja pääomatuloiksi	Osakkaan verotus jakautuu pääoma- ja ansiotuloiksi
Yhtiön verotus	Ei veroteta	Tuloveroa 20 %
Edustamisoikeus	Yhtiömies	Hallitus

5 TULOVEROTUS

Tässä luvussa käsitellään molempien vertailtavien yhtiömuotojen verotusta. Ensiksi käydään läpi, kuinka verotettava tulo syntyy yhtiöissä. Kommandiittiyh-

tiön verotuksen käsittelyssä havainnollistetaan verotettavan tulon jakautuminen ansio- ja pääomatuloiksi sekä kuinka yhtiömies maksaa niistä veron. Osakeyhtiön verotuksessa käydään läpi osakeyhtiön maksamat verot sekä osakkaan maksamat verot joko palkkana tai osinkoina. Osinkojen verotuksessa on mahdollista päästä hyödyntämään verovapaata tulo-osuutta, jota havainnollistetaan tässä luvussa tarkemmin.

5.1 Kommandiittiyhtiön ja yhtiömiesten verotus

Kommandiittiyhtiö ei ole itsessään verovelvollinen, mutta sille vahvistetaan erikseen elinkeinotoiminnan tulos. Tulosta vähennetään aikaisempien vuosien mahdolliset tappiot ja jäljelle jäänyt tulo jaetaan yhtiömiesten kesken verotettavaksi tuloksi. Mahdollisia tappioita ei kuitenkaan jaeta yhtiömiehille, vaan ne vähennetään aina seuraavien vuosien elinkeinotoiminnan tuloksista. Tulokseen lisätään kuluiksi kirjatut vähennyskelvottomat erät ja vähennetään tuotoiksi kirjatut verovapaat erät. Lisäksi lisätään tai vähennetään mahdolliset oikaisut ja jaksotukset. (Tomperi 2014, 76–77.) Elinkeinotoiminnan tulos jaetaan yhtiömiesten kesken heidän osuuksiensa mukaan. Käytännössä yhtiömiesten tekemässä yhtiösopimuksessa on sovittu, mitkä ovat jakoperusteet, kun yhtiön tuloa jaetaan. Äänettömän yhtiömiehen osuus tuloksesta on yleensä tietty prosenttiosuus yhtiöpanosten määrästä. Jos yhtiösopimuksessa on kuitenkin sovittu, että äänettömän yhtiömiehen sijoittamalle pääomapanokselle maksetaan korkoa, määräytyy tällöin hänen osuutensa sillä perusteella. Vastuunalaisille yhtiömiehille jakautuu loput tuloksesta. (Laki avoimesta ja kommandiittiyhtiöstä 389/1988.) Kun elinkeinotuloa lasketaan, mahdolliset toimintaan liittyvät osakkeiden osingot sisältyvät kokonaisuudessaan siihen. Yhtiömiesten verotettavasta tulosta vähennetään kuitenkin osuuksiin sisältyvät osingon verovapaat osat. Jos kuitenkin henkilön tulo-osuus on sen verran alhainen, ettei se riitä mahdollisen vähennyksen tekemiseen, silloin vähennys tehdään henkilön elinkeinoyhtymän saman tulonlähteen mahdollisista tuloista seuraavien kymmenen verovuoden aikana. (Tomperi 2014, 36). Taulukko 1 havainnollistaa verotettavan tulon laskentaa.

Taulukko 2. Verotettavan tulon muodostuminen (Tomperi 2014)

+/- Tuloslaskelman voitto/tappio
+ Tuloverot
+ Kuluiksi kirjatut vähennyskelvottomat menot
- Tuotoiksi kirjatut verovapaat tulot
+/- Jaksotuksesta johtuvat erot
+/- Muut oikaisut
= Verovuoden verotettava tulo
- Vahvistetut tappiot
= Lopullinen verotettava tulo

Yhtiön osakkaiden osuus verotettavasta tulosta jakautuu pääomatuloihin, ansiotuloihin tai molempiin niistä. Henkilöyhtiön elinkeinotoiminnan tuloksesta yhtiömiehen pääomatulo-osuus on 20 % laskentaperusteesta. Loput tulosta ovat ansiotuloa. Laskentaperuste lasketaan yhtiön edellisen verovuoden päätymisen nettovarallisuudesta, johon lisätään 30 % tilinpäätöstä edeltäneen 12 kuukauden aikana maksetuista ennakonpidätyksen alaisista palkoista. Tästä pääomatulo-osuuden laskentaperusteesta lasketaan yhtiömiesten omat osuudet. Laskentaperustetta käytetään samalla tavalla sekä äänettömien, että vastuunalaisten yhtiömiesten pääomatulo-osuuden laskennassa. Jos yhtiöllä on käyttöomaisuuskiinteistöjen tai -arvopapereiden luovutusvoittoja, katsotaan pääomatulotuloiksi nettovarallisuudesta huolimatta kaikki siihen saakka, mikä vastaa henkilön osuutta. Osakkailta saattaa olla muitakin pääoma- ja ansiotuloja, ja ne lisätään yhtiöstä tuleviin osuuksiin. (Tomperi 2014, 38–39.)

Kommandiittiyhtiön nettovarallisuutta laskettaessa yhtiön varoista vähennetään yhtiön velat. Nettovarallisuudessa huomioidaan vain elinkeinotoimintaan kuuluvat varat ja velat. Yhtiön muita tulonlähteitä tai yhtiömiesten yksityistalouden varoja ei huomioida. Myöskään yhtiömiesten yksityistalouden velkoja ei huomioida nettovarallisuutta laskettaessa. Mahdollisia velkoja eivät ole sijoitettu oma pääoma, mahdolliset varaukset tai verovelka, jota ei ole ennen verovuoden päättymistä määrätty maksettavaksi. Kun halutaan saada selville pääomatulo-osuuden laskentaperuste, lisätään nettovarallisuuteen 30 % maksetuista palkoista. Palkkojen kirjaaminen siirtovelaksi ei riitä tähän. Palkkojen tulee olla lähdeveron tai ennakonpidätyksen alaisia, ja palkkoihin määritellään

myös yhtiömiehille maksetut palkat. Henkilöyhtiössä siis yhtiömiehen palkka vaikuttaa nettovarallisuuteen, ja siksi onkin kannattavaa selvittää, olisiko yhtiömiehille palkan maksu verotuksellisesti edullista. (Kukkonen 2014, 28–29.) Taulukko 3 havainnollistaa nettovarallisuuden ja pääomatulo-osuuden laskentaperusteiden muodostumisen.

Taulukko 3. Nettovarallisuuden ja pääomatulo-osuuden laskentaperusteiden muodostuminen

+ Varat
- Velat
= Nettovarallisuus
+ 30 % maksetuista palkoista
= Pääomatulo-osuuden laskentaperuste

Ensin yhtiömiehen tulo-osuudesta lasketaan pääomatulon määrä. Jäljelle jäävä osa on ansiotuloa. Pääomatuloa verotetaan pääomatuloverokannan mukaan, joka on 30 %. Jos pääomatulo on yli 30 000 euroa, pääomatulon veroprosentti on 34 %. Ansiotulo-osuutta verotetaan progressiivisen veroasteikon mukaisesti, johon lisätään yhtiömiehen muut ansiotulot. (Verohallinto 2016a.) Taulukosta 4 voidaan tarkastella vuoden 2016 progressiivista tuloveroasteikkoa.

Taulukko 4. Progressiivinen tuloveroasteikko 2016 (Verohallinto 2016.)

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
16 700–25 000	8	6,5
25 000–40 8000	547,50	17,5
40 800–72 300	3312,50	21,5
72 300–	10 085,00	31,75

5.2 Osakeyhtiön ja osinkojen verotus

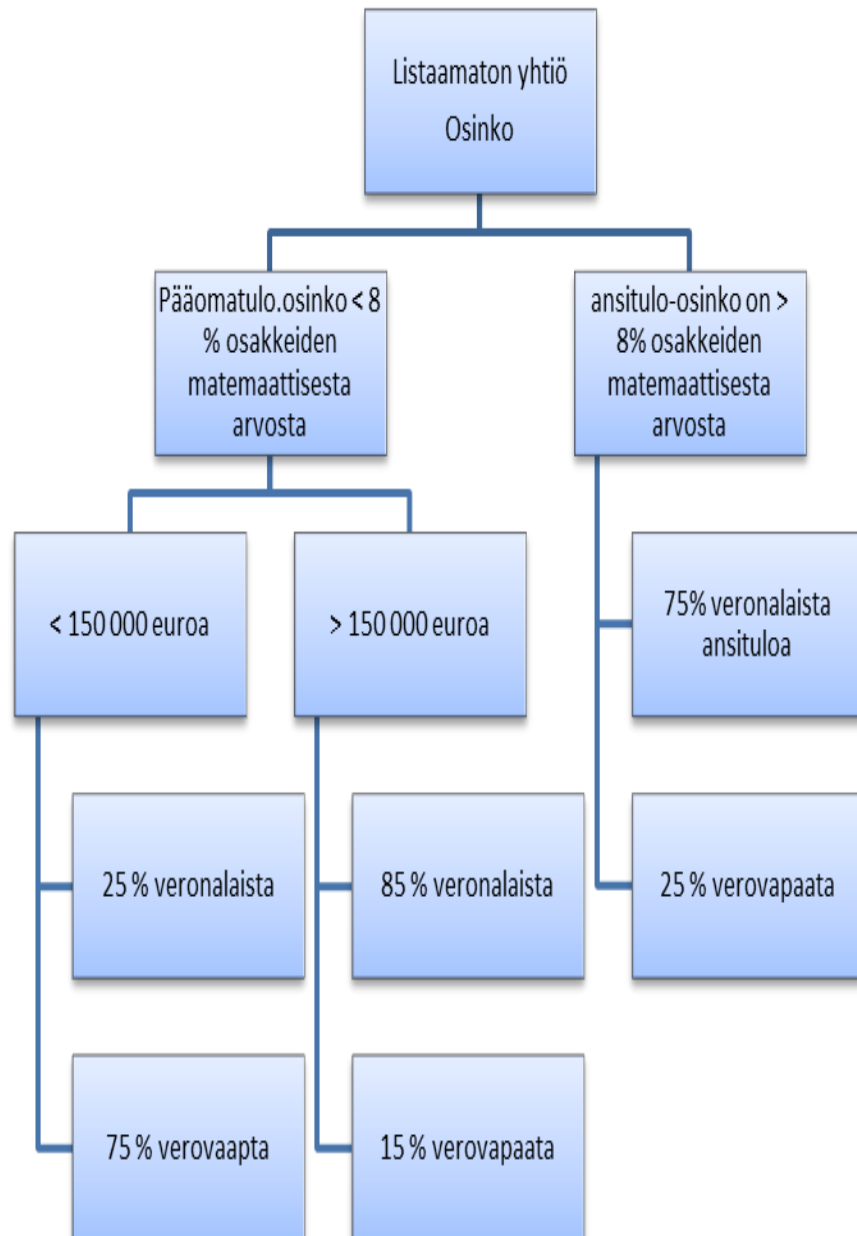
Osakeyhtiö on itsessään itsenäinen verovelvollinen, ja sille vahvistetaan oma verotettava tulo. Verotettavasta tulosta maksetaan tuloveroa 20 %. Verotettavan tulon muodostumista voidaan tarkastella taulukosta 2. Mahdolliset tappiot vähennetään 10 seuraavan verovuoden aikana syntyvästä tulosta. Tappiot vähennetään saman tulolähteen tuloksesta, jossa ne syntyivät. Verotuloa jaetaan valtion, kunnan ja seurakuntien kesken. Tuloja verotetaan tulolähteittäin, sillä myös osakeyhtiöllä voi olla elinkeinotoiminnan tulonlähteen lisäksi muitakin tulonlähteitä, jotka ovat esimerkiksi ulkopuolelle tehtyjä sijoituksia, joista saadaan osinkoa, korkoa tai vuokratuloa. (Tomperi 2014, 45.)

Osakkeenomistajat voivat saada yhtiöstä omistamilleen osakkeille osinkotuloja, jotka ovat kokonaan tai osittain veronalaisia. Henkilön osinkotulot ovat ansio- tai pääomatuloa. Osinkojen verotukseen vaikuttavat monet seikat, esimerkiksi se, onko osinko saatu noteeratuista vai listaamattomasta yhtiöstä ja onko osingon saajana luonnollinen henkilö vai yhtiö. Muita vaikuttavia seikkoja ovat osinkotulon suuruus ja osakkeiden matemaattinen arvo. (Tomperi 2014, 45.) Toimeksiantajan perusteella tässä opinnäytetyössä käsitellään osakkaiden verotusta listaamattoman yhtiön ja luonnollisen henkilön näkökulmasta.

Osakkeiden matemaattinen arvo lasketaan yhtiön edeltävän verovuoden tarkistetusta nettovarallisuudesta. Tämä nettovarallisuus jaetaan yhtiön ulkona olevien osakkeiden määrällä. Nettovarallisuus taas puolestaan saadaan laskemalla yhtiön veronalaisista varoista vähentämällä yhtiön velat. Varoja ovat käyttö-, vaihto-, sijoitus- ja rahoitusomaisuus. Varoihin ei lueta laskennallisia verosaamisia eikä sellaisia pitkävaikutteisia menoja, joilla ei ole varallisuusarvoa. Velkoja ovat erät, jotka on merkitty taseen vastattavaan vieraaseen pääomaan. Velkaa on myös pääomalaina silloin, kun se on taloudelliselta luonteeltaan vierasta pääomaa. Velkana ei pidetä laskennallisia verovelkoja. Kaikki osakeyhtiön velat arvostetaan nimellisarvoon. (Tomperi 2014, 45–47.)

Kun luonnollinen henkilö saa osinkoa listaamattomasta yhtiöstä, osingosta on 25 % veronalaista pääomatuloa siihen saakka, kunnes osingon määrä vastaa osakkeen matemaattiselle arvolle laskettua 8 %:n vuotuista tuottoa. Loput 75

% osingosta on verovapaata. Verotus toimii näin siihen saakka, kun verotettava osinko on 150000 tai vähemmän. Tämän euromäärän ylittyvästä osingosta on 15 % verovapaata tuloa ja 85 % veronalaista pääomatuloa. Kun osinko ylittää kahdeksan prosentin vuotuisen tuoton, vastaava määrä ylittävistä osingosta on 25 % verovapaata tuloa ja 75 % veronalaista ansiotuloa. (Tomperi 2014, 47.) Kuvasta 2 voidaan tarkastella selvemmin osingon jakautumista ansio- ja pääomatuloiksi.

Kuva 2. Osingon jakautuminen pääomatuloon, ansiotuloon ja verovapaaseen tuloon.

Osingon saaja maksaa pääomatuloista veroa pääomatuloverokannan mukaan, joka on 30 %, ja ansiotuloa verotetaan progressiivisen veroasteikon mukaan. (Verohallinto 2016a.)

6 TOIMEKSIANTAJAN VEROTUS

Tässä luvussa käsitellään verotuksellista näkökulmaa kummastakin yhtiömuodosta. Molemmista yhtiömuodoista lasketaan muutoksen kannattavuus verotuksellisesti. Kommandiittiyhtiö ei ole itsenäinen verovelvollinen, vaan verotus kohdistuu yhtiömieheen. Osakeyhtiön verotuksessa lasketaan yhtiön maksamat verot ja osakkaan maksamat verot samasta summasta kuin kommandiittiyhtiön verot. Näin ollen maksettujen verojen määrät molemmissa yhtiömuodoissa ovat keskenään vertailukelpoisia. Vaikka kommandiittiyhtiössä yhtiömies ei nostaisi yhtiöstä koko verotettua osuutta itselleen vaan jättäisi osan yhtiölle, on hänellä silti tulevaisuudessa mahdollisuus nostaa varat yksityisottoina yhtiöstä ilman veroseuraamuksia, sillä verot on niistä jo maksettu kertaalleen. Kun taas osakeyhtiössä osakeyhtiö maksaa tuloverot verotettavasta tulosta, ovat rahat silloin vasta käytännössä osakeyhtiön, eikä osakkailla ole oikeutta nostaa varoja yhtiöltä ilman veroseuraamuksia. (Kaari 2016.) Näillä perusteilla laskelmissa ajatellaan, että osakas nostaa palkkana ja osinkoina yhtiöstä saman summan kuin kommandiittiyhtiön verotettava tulo on ollut. Osakeyhtiön laskelmissa ajatellaan toimeksiantajan toivomuksesta varojen nosto niin, että hän nostaisi yhtiöstä palkkaa 30 000 euroa vuodessa ja loput hän ottaisi yhtiöstä osinkotuloina. Kun osakeyhtiö maksaa palkkaa, pienentää se verotettavaa tuloa, ja havainnollistamisen vuoksi lasketaankin osakeyhtiön laskelmissa varojen jako myös niin, että palkkaa nostetaan 20 000 euroa ja vaihtoehtoisesti 40 000 euroa. Näin nähdään yhtiömiehelle edullisin tapa nostaa varoja yhtiöstä. Täytyy kuitenkin huomioda kaikki maksettavat verot yhteensä, joten kun osakkaan maksamiin veroihin lisätään osakeyhtiön maksamat tuloverot, ei verotus välttämättä ole edullisempi osakeyhtiössä kuin kommandiittiyhtiössä. Äänettömän yhtiömiehen yhtiöpanos on pieni, ja hän toimii lähinnä vain rahoittajana, joten hänen verotuksellinen kantansa jätetään huomioimatta laskelmissa. Osinkotuloja laskettaessa osakeyhtiössä ajatellaan, että yrittäjä toimii yksin, ja näin ollen hän omistaa kaikki osakkeet. Vaik-

ka laskelmissa käsitellään aikaisempien vuosien verotusta, käytetään osingon verotuksessa tämänhetkisiä säädöksiä, sillä se antaa myös toimeksiantajalle selvemmän kuvan, kuinka osinko verotus jakautuu.

6.1 Toimeksiantajan verotus kommandiittiyhtiönä

Yhtiön verotettava tulo on suuntaa antava eikä vastaa ihan suoraviivaisesti yrityksen oikeaa verotettavaa tuloa, sillä tiedot on koottu tilinpäätöksistä, eivätkä niissä ilmene mahdolliset vähennyskelpoiset ja vähennyskelvottomat erät. Kun verotettava tulo on selvillä, se voidaan jakaa yhtiömiehelle verotettavaan pääoma- ja ansiotuloon. Jotta pääomatulo-osuus saadaan selville, tarvitsee selittää yrityksen nettovarallisuus, josta lasketaan pääomatulo-osuuden laskentaperuste. Nettovarallisuutta laskettaessa vähennetään yhtiön varoista velat. Tähän lisätään 30 % verovuotta edeltäneiden 12 kuukauden aikana maksetuista ennakonpidätyksenalaisista palkoista. Varat, velat ja maksetut palkat löytyvät yhtiön tilinpäätöksestä.

Taulukko 5. Toimeksiantajayrityksen nettovarallisuus ja pääomatulo-osuuden laskentaperuste vuosina 2014–2015.

	2014	2015
Varat	53 148,72 €	45 750,23
Velat	8 583,11€	9 913,99
Nettovarallisuus	44 565,61 €	35 836,24 €
30 % maksetuista palkoista	15 012 €	14 606,91€
Pääomatulo-osuuden laskentaperuste	59 577,61 €	50 443,15 €

Taulukossa 6 voidaan tarkastella yhtymän nettovarallisuutta vuosilta 2014 ja 2015. Vuonna 2014 yhtiön nettovarallisuus on ollut 44 566 euroa ja pääomatulo-osuuden laskentaperuste nettovarallisuudesta maksettujen palkkojen jälkeen on 59 578 euroa. Vuonna 2015 nettovarallisuus oli 35 836 euroa ja pääomatulo-osuuden laskentaperuste taas puolestaan 50 443 euroa. Yhtiön velat ja maksetut palkat ovat pysyneet molempina tarkasteluvuosia suhteellisen samoina. Yhtymän pääomatulo-osuuden laskentaperuste on suurempi vuonna

2014, ja se johtuu yhtymän varojen eroavaisuudesta, sillä yhtymä on tehnyt hyvän tuloksen vuonna 2013.

Taulukko 6. Toimeksiantajayrityksen verotettavan tulon jakautuminen ansio- ja pääomatuloiksi kommandiittiyhtiössä 2014–2015.

	2014	2015
Verotettavatulo	33 872,18 €	30 908,57 €
Pääomatuloa 20 % laskentaperusteesta	11 915,52 €	10 088,63 €
Loput ansiotuloa	21 956,66 €	20 819,94 €

Taulukosta 7 ilmenee verotettavan tulon määrä ja sen jakautuminen pääoma- ja ansiotuloiksi laskentaperusteiden kautta. Verotettavassa tulossa ei ole suu-
rempiä eroavaisuuksia tarkasteluvuosien välillä. Vuonna 2014 verotettava tulo oli 33 872 euroa ja vuonna 2015 puolestaan 30 909 euroa. Verotettavasta tulosta pääomatuloa vuonna 2014 oli 11 916 euroa ja ansiotuloa 21 957 euroa. Vuonna 2015 pääomatulon osuus oli 10 089 euroa ja ansiotulon osuus 20 820 euroa. Yhtiömies on maksanut itselleen myös palkkaa yhtiöstä vuonna 2014 noin 21 000 euroa ja vuonna 2015 noin 20 000 euroa. Nämä on lisätty yhtiömiehen ansiotulon verotukseen taulukossa 8.

Nyt seuraavana vaiheena on yhtiömiehen verojen laskenta. Pääomatulon veroprosentti on ollut molempina vuosina 30 % (Verohallinto 2014). Ansiotuloista on laskettu valtion veron osuus valtiontuloveroasteikon mukaisesti, joka löytyvät verohallinnon internetsivuilta. Ansiotulosta on laskettu myös kunnallisvero, kirkollisvero sekä sairausvakuutusmaksut. Kunnallis- ja kirkollisveron suuruudet löytyvät veronmaksajien internetsivuilta. Sairasvakuutusmaksujen suuruudet löytyvät verohallinnon internetsivuilta.

Taulukko 7. Toimeksiantajayrityksen maksettavat verot pääoma- ja ansiotuloista kommandiittiyhtiönä 2014–2015.

	2014	2015
Pääomatulovero	3 574,66 €	3 026,59 €
Ansiotulovero	14 267,14 €	13 212,23 €
Verot yhteensä	17 841,8 €	16 238,82 €

Taulukosta 8 voidaan nähdä maksetut verot ansio- ja pääomatuloista sekä kuinka paljon yhtiömies on maksanut veroja kokonaisuudessaan. Vuonna 2014 päätuloista veron osuus on ollut 3 575 euroa ja 2015 vuonna 3 027 euroa. Ansiotulojen veron osuus on puolestaan vuonna 2014 ollut 14 267 euroa ja vuonna 2015 13 212 euroa. Yhtiömies on maksanut veroja yhteensä 2014 vuonna 17 842 euroa ja 2015 vuonna 16 238 euroa.

6.2 Toimeksiantajan verotus osakeyhtiönä

Osakeyhtiö itsenäinen verovelvollinen, ja sille vahvistetaan verotettava tulo. Osakeyhtiön verotettavana tulona on käytetty lähtökohtaisesti samaa tuloa kuin oli edellisessä luvussa käsitellyn kommandiittiyhtiön verotettava tulo. Verotettavaan tuloon on huomioitu kuitenkin osakkaalle maksettu palkka. Tuloon on siis lisätty kommandiittiyhtiössä yhtiömiehelle maksettu palkka ja vähennetty osakeyhtiössä kunkin vertailukohdan kyseinen palkan suuruus. Ensimmäiseksi osakeyhtiö maksaa itse verotettavasta tulosta tuloveron verokannan mukaan, joka on molempina tarkasteluvuosina ollut 20 %.

Taulukko 8. Toimeksiantajayrityksen maksamat tuloverot osakeyhtiönä erisuuruisella palkalla vuosina 2014–2015.

	2014			2015		
Palkka	20 000 €	30 000€	40 000€	20 000€	30 000€	50 000€
Verotettava tulo	34 872,18	24 872,18	14 872,18	30 908,72	20 908,72	10 908,57
Tuloverot	6 974,44	4 974,44	2 974,44	6 181,74	4 181,71	2 181,71

Taulukosta 9 ilmenee osakeyhtiön maksetut tuloverot vuosina 2014 ja 2015. Mitä suuremman summan yhtiö maksaa palkkaa, sitä pienempi on yhtiön verotettava tulo. Tämän seurauksena myös maksetut tuloverot ovat pienemmät. vuonna 2014 pienin verotettava tulo on 14 872 euroa, josta tuloverojen osuus on 2 974 euroa. Vuonna 2015 pienin verotettava tulo oli 10 909 euroa, josta taas puolestaan verotettavan tulon osuus on 2182 euroa.

Seuraavaksi lasketaan osakkaan verotus vuosilta 2014 ja 2015 niin, että hän nostaisi palkkaa 20 000, 30 000 tai 50 000 euroa ja ottaisi loput voitosta osinkoina. Jotta saadaan vertailukelpoinen verotettava tulo, lisätään kommandiittiyhtiön verotettava tuloon yhtiömiehelle maksettu palkka. Näin yhtiömiestä verotettiin 2014 vuonna 54 872 euroa ja 2015 vuonna 50 909 euroa.

Jotta voidaan laskea osinkojen ansiotulo- ja pääomatulo-osuus sekä verovapaa osuus, täytyy tietää osakkeiden matemaattinen arvo. Näissä laskelmissa ajatellaan osakkaan toimivan yksin yhtiössä ja näin ollen hän omistaa kaikki osakkeet, joten hänen osakkeidensa matemaattinen arvo on sama kuin yhtiön nettovarallisuus. Jos osakkaita olisi enemmän, jokaisen osakkaan henkilökohtaisesti omistamien osakkeiden määrä kerrotaisiin yhtiön osakkeiden matemaattisella arvolla. Yhtiön nettovarallisuus on sama kuin aikaisemmin lasketun kommandiittiyhtiön nettovarallisuus, joka ilmenee taulukosta 6. Eli vuonna 2014 nettovarallisuus oli 44 566 euroa ja vuonna 2015 35 836 euroa.

Taulukko 9. Osakkaan osingon ja palkan jakautuminen pääoma- ja ansiotuloiksi 2014–2015.

Vuosi	2014			2015		
	20 000 €	30 000 €	40 000 €	20 000 €	30 000 €	40 000 €
Osinko	34 872,18	24 872,18	14 872,18	30 908,57	20 908,57	10 908,57
8 %	3 565,25	3 565,25	3 565,25	2 866,90	2 866,90	2 866,90
25 % pääomatuloa	891,312	891,312	891,31	716,72	716,72	716,72
verovapaata tuloa	2 673,94	2 673,94	2 673,94	2 150,17	2 150,17	2 150,17
Ylittävä osa	31 306,93	21 306,93	11 306,93	28 041,67	18 041,67	8 041,671
75 % ansiotuloa	23 480,2	15 980,2	8 480,2	21 031,25	13 5131,25	6 031,25
Verovapaata tuloa	7 826,77	5 326,73	2 826,733	7 010,42	4 510,42	2 010,48
Pääomatuloa yhteensä	891,31	891,31	891,31	716,72	716,72	716,72
Ansiotuloa yhteensä	23480,2+ 20 000= 43 480,2	15980,2+ 30 000= 45 980,2	8480,198 + 40000= 48 480,2	21031,25+ 20 000= 41 031,25	13531,25+ 30000= 531,25	6031,25+ 40 000= 46 031,25
Verovapaata yhteensä	10 500,67	8 000,67	5 500,669	9 160,60	6 660,60	4 160,60

Taulukosta 10 voidaan todeta, että pääomatulo pysyy aina samana millä tahansa palkan suuruudella. Ansiotulot koostuvat palkasta ja 75 %:sta osinkotulojen ylimenevästä osasta. Ansiotulot kasvavat tasaisessa suhteessa maksettuun palkkaan, mutta sen sijaan osinkotuloista saatu verovapaa osuus pienee sitä mukaa, mitä enemmän osakas nostaa palkkaa yhtiöstä.

Seuraavasi lasketaan osakkaan verotusta taulukon 10 mukaisista pääoma- ja ansiotuloista. Näin saadaan selville osakkaalle verotuksellisesti edullisin muoto. Saatuihin lukuihin lisätään osakeyhtiön maksamat verot, jotka ilmenevät taulukosta 9. Lopulliset luvut ovat siis yhteenlasketut kokonaiset maksettavat verot.

Taulukko 10. Osakeyhtiön kokonaisverot vuosina 2014–2015.

Vuosi	2014			2015		
	20 000 €	30 000 €	40 000 €	20 000 €	30 000 €	40 000 €
Pääomatulo- lovero	267,39	267,39	267,39	215,02	215,02	215,02
Ansiotulo- vero	14 505,77	15 645,27	16 784,77	13 308,55	14 448,05	15 501,55
Osakkaan verot yh- teensä	14 773,17	15 912,67	17 052,17	13 523,56	14 663,06	15 716,56
Osakeyhti- ön tulovero	6 974,44	4 974,44	2 974,44	6 181,71	4 181,714	2 181,71
Lopullinen vero	21 747,6	20 887,1	20 026,6	19 705,28	18 844,78	17 898,28

Taulukkoon 11 on koottu nyt osakkaan pääomatulo- ja ansiotuloverot sekä yhtiön maksamat tuloverot. Havainnollistamisen vuoksi valittiin kolme eri palkkasummaa, joiden perusteella laskettiin osakkaan maksaman tuloveron suuruus. Osakkaalle molempina tarkasteluvuosina verotuksellisesti edullisin vaihtoehto olisi nostaa palkkaa pienin summa, jota tässä vertailussa oli käytetty. Vuonna 2014 verotuksellisesti edullisimmassa vaihtoehdossa osakas maksaisi tuloveroja 14 773 euroa ja vuonna 2015 13 524 euroa. Mutta niin kuin aikaisemmin mainittiin, täytyy osakeyhtiön verotuksessa ottaa osakkaan verotuk-

sen lisäksi huomioon myös osakeyhtiön tulovero. Osakeyhtiö maksaa siis yhtiön verotettavasta tulosta yhteisöveroa 20 %. Kun osakeyhtiön tulovero lasketaan osakkaan maksamiin ansio- ja pääomatuloveroihin, voidaankin huomata, että enää verotuksellisesti edullisin vaihtoehto ei olekaan sama kuin vertaillessa pelkän osakkaan verotusta, vaan päinvastoin. Mitä enemmän osakas on nostonut palkkaa yhtiöstä, sitä paremmat ovat verotukselliset hyödyt kokonaisuudessaan. Verotuksellisesti edullisimmassa vaihtoehdossa vuonna 2014 kokonaisverot ovat 20 027 euroa ja vuonna 2015 17 898 euroa.

6.3 Verotuksen vertailu

Toimeksiantajan yrityksestä tuloverotus vuosilta 2014 ja 2015 on nyt laskettu sekä kommandiittiyhtiönä että osakeyhtiönä. Seuraavaksi vertaillaan osakeyhtiöstä verotuksellisesti edullisinta varojenjakovaihtoehtoa kommandiittiyhtiön maksamiin tuloveroihin kahdelta vertailuvuodelta. Luvut on koottu taulukkoon 12 havainnollistamisen helpottamiseksi.

Taulukko 11. Verojen suuruudet kommandiittiyhtiönä ja osakeyhtiönä verotuksellisesti edullisimmasta vaihtoehdosta vuosina 2014–2015.

Vuosi	2014		2015	
Yhtiö	Kommandiittiyhtiö	Osakeyhtiö	Kommandiittiyhtiö	Osakeyhtiö
Pääomatuloverot	3 574,66 €	267,39 €	3 026,59 €	215,02 €
Ansiotuloverot	14 267,14 €	16 784,77 €	13 212,23 €	15 501,55 €
Verot yht.	17 841,8 €	17 052,17 €	16 238,82 €	15 716,56 €
Osakeyhtiön tuloverot		2 974,44 €		2 181,71 €
Lopullinen vero	1 7841,8 €	20 026,6 €	16 238,82 €	17 898,28 €

Taulukosta 12 ilmenee yhtiön maksamat verot kommandiittiyhtiönä ja osakeyhtiönä. Vuonna 2014 kommandiittiyhtiön yhtiömiehen maksamat verot olivat 17 842 euroa ja osakeyhtiössä osakkaan maksamat verot olivat 17 052 euroa. Vuonna 2015 kommandiittiyhtiön yhtiömiehen verot olivat puolestaan 16 239 euroa ja osakeyhtiön osakkaan 15 717 euroa. Verotuksellisesti edullisempi vaihtoehto on siis osakeyhtiö, jos vertaillaan pelkkää henkilön verotusta. Kun otetaan huomioon verot kokonaisuudessaan, eli myös osakeyhtiön tulovero, onkin osakeyhtiö maksanut vuonna 2014 yhteensä veroja 20 027 euroa ja 2015 vuonna 17 898 euroa. Osakeyhtiön maksamat verot ovat molempina tarkasteluvuosina kokonaisuudessaan isommat kuin kommandiittiyhtiön, joten kommandiittiyhtiö on verotuksellisesta näkökulmasta edullisempi vaihtoehto kuin osakeyhtiö kyseiselle yritykselle kyseisen toiminnan laajuudella. Kommandiittiyhtiö on todellisuudessa maksanut vielä vähemmän veroa, sillä sillä oli useiden tuhansien eurojen toimintavaraus, jota ei otettu huomioon näissä laskelmissa, sillä toimintavaraus ei ole sallittua osakeyhtiössä.

7 YHTIÖMUODON MUUTOS

Tässä luvussa käsitellään yhtiömuodon muutoksesta seuraavia toimenpiteitä toimeksiantajan yrityksessä. Toimeksiantaja on harjoittanut liiketoimintaa alun perin toiminimenä, josta yhtiömuoto on muutettu kommandiittiyhtiöksi. Yhtiömuodon muutos ei siis ole hänelle täysin vieras käsite, mutta kun suunnitteilla on muuttaa yhtiö osakeyhtiöksi, on siinä paljon huomioitavia seikkoja, jotka eivät sisällyneet aikaisempaan muutokseen.

7.1 Muuttaminen osakeyhtiöksi

Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä säätelee myös yhtiön muuttamista osakeyhtiöksi. Kommandiittiyhtiö on mahdollista muuttaa osakeyhtiöksi niin, että yhtiön identiteetti säilyy. Tämä tarkoittaa sitä, että toimintamuodon muutoksesta huolimatta yhtiötä voidaan pitää edelleen täysin samana yrityksenä. Kun kommandiittiyhtiö muutetaan osakeyhtiöksi, sen Y-tunnus säilyy samana. (Verohallinto 2016b.)

Päätöksestä muuttaa yhtiömuoto laaditaan asiakirja. Asiakirjaan liitetään yhtiöjärjestys ja siinä on mainittava osakkeenomistajat sekä jokaiselle tulevat osakkeet. Yhtiöjärjestyksessä on määrättävä tilikaudesta ja tilikaudesta on myös mainittava asiakirjassa. Asiakirja on päivättävä, ja vastuunalaisten yhtiömiesten on allekirjoitettava se. Osakepääomasta ja sen asiakirjasta on annettava selvitys ja lausunto soveltaen sitä, mitä osakeyhtiölaissa siitä säädetään. (Villa 2013, 187–188.) *Jos merkintähinta maksetaan rahan sijasta kokonaan tai osittain muulla omaisuudella (apporttiomaisuus), omaisuudella on luovutushetkellä oltava vähintään maksua vastaava taloudellinen arvo yhtiölle. Sitoumus työn tai palvelun suorittamiseen ei voi olla apporttiomaisuutta. Merkintähinnan maksamisesta apporttiomaisuudella on määrättävä perustamissopimuksessa. Perustamissopimuksessa on lisäksi oltava selvitys, jossa yksilöidään apporttiomaisuus ja sillä suoritettava maksu sekä selvitetään omaisuuden arvostamiseen vaikuttavat seikat ja omaisuuden arvostamisessa noudatettavat menetelmät. Jos tämän momentin säännöksiä ei ole noudatettu, merkitsijällä on velvollisuus näyttää, että omaisuudella oli maksua vastaava taloudellinen arvo yhtiölle. Puuttuva määrä on maksettava yhtiölle rahassa. Jos merkintähinta maksetaan rahassa edellytyksin, että yhtiö hankkii vastiketta vastaan omaisuutta, hankintaan sovelletaan vastaavasti, mitä maksusta apporttiomaisuudella säädetään. (Osakeyhtiölaki 12. §.)*

Edellä mainittu säännös pohjautuu tarpeeseen varmistua siitä, että tulevan osakeyhtiön osakepääoma tulee yhtiön hallintoon ja maksetuksi asianmukaisesti. Jos yhtiöön halutaan ottaa uusia osakkaita, se ei ole mahdollista yhtiön muodon muutoksen aikana, vaan uudet osakkaat on otettava yhtiöön joko ennen muodonmuutosta tai sen jälkeen. Kaikilla kommandiittiyhtiön yhtiömiehillä ei ole velvollisuutta tulla osakeyhtiöön osakkeenomistajiksi, vaan heillä on oikeus erota yhtiöstä ja sen seurauksena saada lunastus yhtiöomaisuudestaan. (Villa 2013, 187–188.)

7.2 Velkavastuu

Kun kommandiittiyhtiö muutetaan osakeyhtiöksi, ennen muuttumista syntyneet velkavastuut kohdentuvat edelleen vastuunalaisille yhtiömiehille. Yhtiömiehet

ovat edelleen vastuussa siksi, että velkoja on tehnyt sopimuksen kommandiittiyhtiön kanssa, eikä osakeyhtiön. Tämä taas pohjautuu siihen, että jos yhtiömiehen vastuu veloista siirtyisi osakeyhtiölle, olisi helppoa tehdä yhtiömuodon muutos ja ajaa yhtiö konkurssiin (Minilex 2016c.) Yhtiön velkojalle voidaan kuitenkin lähettää ilmoitus yhtiömuodon muutoksesta, jossa voidaan pyytää velkojaa vastustamaan yhtiömiesten velkavastuun vapautumista. Velkojan täytyy siis olla aktiivinen, jos se haluaa vastustaa vastuunalaisen yhtiömiehen velkavastuun päättymistä. Jollei velkoja ole vastustanut kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksesta, katsotaan sen siihen suostuneen. (Villa 2013, 188.)

7.3 Verotus ja veroseuraamukset

Muutoksessa on huomioitava verotus ja tilikausi. Kun tehdään kaupparekisterimerkintä uudesta osakeyhtiöstä, sitä edeltävä päivänä päättyvät kommandiittiyhtiön tilikausi ja verovuosi. Tältä ajalta yhtymän on annettava veroilmoitus ja tilinpäätös. Yhtymänä toimimisen ajalta annetaan veroilmoitus 6A. (Verohallinto 2016b.)

Toimintamuodon muutoksesta voi seurata erilaisia veroseuraamuksia. Jos näiltä halutaan välttyä, täytyy aikaisemman harjoitetun toiminnan varat ja velat siirtää samoista arvoista toimintaa jatkavalle yritykselle. On myös huomioitava, etteivät omistussuhteet yrityksessä muutu olennaisesti. Voidaan ajatella, että tällöin säilyy yrityksen identiteetti ja se jatkaa toimintaansa eri yhtiömuotona. Toimintamuodon muutos aiheuttaa veroseuraamuksia, jos yhtymän identiteettisyys ei säily ennallaan ja yhtymän ajatellaan olevan verotuksessa purkautunut. Eli yksinkertaisesti kommandiittiyhtiö on lopettanut toimintansa ja on perustettu uusi yritys. Jos yhtiöllä on ollut tappioita, ne seuraavat mukana yhtiömuodon muutoksessa. Toimintavaraukset täytyy purkaa sen verovuoden tuotoksi, jolloin yhtymä muutetaan. (Verohallinto 2016b.)

8 JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää toimeksiantajalle hänen yrityksensä yhtiömuodon muutoksen kannattavuutta nykyisestä kommandiittiyhtiöstä osa-

keyhtiöksi. Lisäksi tarkoituksena oli selvittää näiden yhtiömuotojen keskeisimpiä eroja, kuinka mahdollinen muutosprosessi tapahtuu ja miten se vaikuttaa yhtiön toimintaan ja identiteettiin. Kokonaisuudessaan työn oli tarkoitus olla tietopaketti toimeksiantajalle näiden kahden yhtiömuodon eroista ja kannattavuudesta. Työ suoritettiin kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena, jonka aineistona on käytetty yrityksen tilinpäätöstietoja ja niihin pohjautuvia laskelmia. Teoreettinen viitekehys taas puolestaan on koottu pääosin alan kirjallisuudesta ja voimassa olevista laeista. Työ on suoritettu juuri toimeksiantajayrityksen näkökulmasta, ja toimeksiantaja voi hyödyntää saatuja tuloksia suunnitellessaan yhtiömuodon muutosta.

Työn yksi tutkittavista osista oli yhtiömuotojen keskeisimmät erot. Työn pohjalta voidaan todeta, että kommandiittiyhtiö eroaa hyvinkin suuresti osakeyhtiöstä. Jo lähtökohtaisesti osakeyhtiö on paljon byrokraattisempi kuin kommandiittiyhtiö, sillä itsenäisellä yrityksellä on huomattavasti tarkemmat säädökset. Yksi suurimpia eroavaisuuksista on yhtiön vastuu veloista. Kommandiittiyhtiössä yhtiömiehen vastuu veloista on rajatonta, ja puolestaan osakeyhtiössä se on rajoitettua sijoitettuun pääomaan saakka. Tämä kuulostaakin houkuttelevalta ja mielekkäältä, mutta osakeyhtiö ei silti ole aina paras vaihtoehtoinen yhtiömuoto yritystoiminnan harjoittamiselle. Myös varoja jaetaan eri tavalla vertailtavissa yhtiömuodoissa. Palkkaa yrittäjällä on mahdollisuus saada molemmissa yhtiöissä, mutta yhtiömuodon muuttuessa yksityisötöt jäävät pois ja tilalle tulevat osingot. Tietenkin, jos yhtiön varallisuus sallii osinkojen jaon.

Verokohtelu on yhtiömuotojen välillä hyvinkin erilainen, ja yhtenä tutkimuskysymyksenä olikin mahdollisen verotuksellisen hyödyn saavuttaminen yhtiömuodon muutoksella. Osakeyhtiö on itsenäinen yhtiö, joka maksaa voitosta tuloveron. Tämän jälkeen varat ovat vasta osakeyhtiön. Osakkaalla on mahdollisuus saada osinkoa, joka jakautuu pääoma- ja ansiotuloiksi sekä verovapaaksi tuloksi. Jos osakas työskentelee yrityksessä, on hänellä mahdollisuus nostaa yhtiöstä palkkaa. Kommandiittiyhtiössä tulos jakautuu suoraan yrittäjälle verotettavaan tuloon, jota verotetaan ansio- ja pääomatuloina.

Tutkimuksessa tehtyjen laskelmien perusteella toimeksiantaja ei hyödy verotuksellisesti muuttaessaan yhtiömuotoa. Yrittäjän henkilökohtaisessa verotuksessa on mahdollista saavuttaa verotuksellista hyötyä, mutta kun huomioi-

daan yhtiöön kohdistuva verotus kokonaisuudessaan, ovat osakeyhtiössä maksettavat verot suuremmat kuin nykyisen kommandiittiyhtiön. Laskelmat on tehty toimeksiantajayrityksen kahdelta edeltävältä tilikaudelta. Täytyy kuitenkin huomioida, että laskelmat ovat vain suuntaa antavia, sillä laskelmia tehdessä ei ole ollut tiedossa kaikkia vähennyskeltottomia ja vähennyskelpoisia eriä. Lisäksi on käytetty sekä tarkasteluvuosien aikana voimassa olleita veroprosentteja, että nykyisiä verosäädöksiä. Toimeksiantaja oli tarkasteluvuosien aikana nostanut yrityksestä palkkaa sekä ottanut yksityisottoja. Sen lisäksi oli tehty sijoituksia yritykseen. Nämä herättävät monia kysymyksiä, olisiko varoja nostettu enemmän vai vähemmän, jos kyseessä olisikin ollut osakeyhtiö. Tätä syystä menneisyyden tarkastelu voi joskus olla hyvinkin haasteellista.

Viimeisenä tutkimuskysymyksenä oli muutosprosessi ja sen vaikutus yrityksen identiteettiin. Tämä oli tutkimuskysymyksistä ainut, johon pystyttiin vastaamaan suoraan tutkimuksessa. Yhtiö on mahdollista muuttaa niin, että identiteetti säilyy, jos muutos tehdään lain velvoittamalla tavalla. Lisäksi oli huomioitava, että yrittäjälle voi seurata veroseuraamuksia yhtiömuodon muutoksesta, jos lain velvoittamasta tavasta poiketaan. Silloin katsotaan vanhan yhtiön lopettaneen toimintansa ja uuden aloittaneen.

Kun yhtiömuodon muutosta mietitään kokonaisuudessaan, ei se ole kannattava ainakaan verotuksellisesta näkökulmasta. Osakeyhtiö on myös kokonaisuudessaan paljon byrokraattisempi kuin kommandiittiyhtiö. Toimeksiantajayrityksellä ei ole suuria velkoja, joten yhtiömuodon muutos ei näkyisi tälläkään saralla. Yritys myy niin sanotusti vain aikaa, joten suuria hankintojakaan ei ole luvassa. Vastuukysymystä voi kuitenkin miettiä siltä kannalta, että kommandiittiyhtiössä yrittäjällä on myös vahingonkorvausvelvollisuus. Voiko myytävässä palvelussa kuluttajalle tapahtua niin isoa vahinkoa, josta seuraisi suuria korvausvelvoitteita? Osakeyhtiössä itse yhtiö on vastuussa näistä vahingoista. Hallinto olisi mahdollista pitää samankaltaisena, mutta kommandiittiyhtiössä vältytään osakeyhtiössä vaadittavilta yhtiökokouksilta. Yhtiömuodon muutoksen mukana häviäisi myös helppo tapa jakaa varoja. Osakeyhtiössä rahat ovat osakeyhtiön ja ne on pidettävä täysin erillään yrittäjän rahoista.

Jos yhtiön toiminta ja nettovarallisuus kasvavat, on muutosta hyvä miettiä uudelleen verotuksellisesta näkökulmasta. Silloin olisi mahdollista päästä hyö-

dyntämään enemmän osinkoja ja niiden verotusta. Toiminnallista puolta ja sen vaikutuksia päätyä muuttamaan yhtiömuotoa on hyvä tarkastella uudestaan, jos yritykseen tulee uusia omistajia tai se palkkaa lisää työntekijöitä sekä jos erilaiset riskit kasvavat suuremmiksi.

Työn aihe oli kokonaisuudessaan hyvin laaja, ja aiheen rajaaminen oli hieman haastavaa. Varsinkin verotuksellista puolta olisi voinut käsitellä monellakin eri tavalla. Tarkemmilla laskelmilla ja verosuunnittelulla voitaisiin mahdollisesti päästä edullisempaan verotukseen myös osakeyhtiössä.

9 LÄHTEET

Engblom, A. Holla, J. Järvinen, J. Kellas, S. Lampinen, A. Lepistö, M. Nuotio, V. Paronen, V. Rautajuuri, A. Sandelin, E. Torkkel, T. & Äimä, K. 2013. Elinkeinoverotus 2013. 1. painos. Porvoo: Edita.

Jonkka, J. 2011. Yritysmuodon muutos ja uuden valinta. Opinnäytetyö. Metropolia ammattikorkeakoulu. Saatavissa:
<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/38526/Yritysmuodon%20muutos%20ja%20uuden%20valinta.pdf?sequence=1> [viitattu 27.4.2016].

Kananen, J. 2008. Kvali – kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Komppa, P. 2013. Kommandiittiyhtiön muuttaminen osakeyhtiöksi. Opinnäytetyö. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Saatavissa:
<https://theseus.fi/bitstream/handle/10024/69214/Kommandiittiyhtion%20muuttaminen%20osakeyhtioksi.pdf?sequence=1> [viitattu 17.3.2016].

Koski, P. & Sillanpää, M. 2012. Yhtiöoikeus. Helsinki: Talentum Media.

Kukkonen, M. & Walden, R. 2014. Pk-yrityksen verosuunnittelu. 2. painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Kyläkallio, K. 2012. Varojen jako ja vähemmistöosinko. Saatavissa:
<http://tilisanomat.fi/content/varojenjakaja-v%C3%A4hemmist%C3%B6osinko-0> [viitattu 2.3.2016].

Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 29.4.1988/389.

Laki veromenettelystä 18.12.1995/1558.

Minilex. 2016a. Osakeyhtiön tilintarkastus on pakollinen toimitus.
<http://www.minilex.fi/a/osakeyhti%C3%B6n-tilintarkastus-on-pakollinen-toimitus> [viitattu 1.4.2016].

Minilex. 20016b. Varojen jakaminen osakeyhtiössä. Saatavissa:
<http://www.minilex.fi/a/varojen-jakaminen-osakeyhti%C3%B6ss%C3%A4> [viitattu 2.3.2016].

Minilex. 2016c. Kommandiittiyhtiön muodon muuttaminen. Saatavissa: <http://www.minilex.fi/a/kommandiittiyhti%C3%B6n-yhti%C3%B6muodon-muuttaminen> [viitattu 24.4.2016].

Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624.

Raeste, J. 2013. Osinkopäätöksestä iso hyöty kovatuloisille yrittäjille. Saatavissa: <http://www.hs.fi/kotimaa/a1366431269320> [viitattu 6.4.2016].

Tomperi, S. 2013. Käytännön kirjanpito. 22. painos. Helsinki: Edita.

Tomperi, S. 2014. Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu. 24. uudistettu painos. Helsinki: Edita.

Tuloverolaki 30.12.1992/1535.

Verohallinto. 2016a. Valtion tuloveroasteikko 2016. Saatavissa:

[https://www.vero.fi/fi-](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Valtion_tuloveroasteikko_2016(38905))

[FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Valtion_tuloveroasteikko_2016\(38905\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Valtion_tuloveroasteikko_2016(38905)) [viitattu 27.4.2016].

Verohallinto. 2014. Valtion tuloveroasteikko 2014. Saatavissa:

[https://www.vero.fi/fi-](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Valtion_tuloveroasteikko_2014(30521))

[FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Valtion_tuloveroasteikko_2014\(30521\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Valtion_tuloveroasteikko_2014(30521)) [viitattu 6.3.2016].

Verohallinto. 2016b. Yritysmuodon muutos. Saatavissa: [https://www.vero.fi/fi-](https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Avoin_yhtio_ja_kommandiittiyhtio/Muutokset_toiminnassa/Yritysmuodon_muutos(9858))

[FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Avoin_yhtio_ja_kommandiittiyhtio/Muutokset_toiminnassa/Yritysmuodon_muutos\(9858\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Avoin_yhtio_ja_kommandiittiyhtio/Muutokset_toiminnassa/Yritysmuodon_muutos(9858)) [viitattu 24.4.2016].

Villa, S., Ossa, J. & Saarilehto, A. 2007. Yritysmuodot – toiminta, rahoitus ja verotus. Helsinki: WSOYPro.

Villa, S. 2013. Henkilöyhtiöt ja osakeyhtiö. 4. painos. Helsinki: Talentum Media.

Yrittäjä. 2016. Vastuunalainen yhtiömies. Haastattelu 28.3.2016.

Yritys-Suomi. 2016. Yritysmuodon valinta. Työ- ja elinkeinoministeriö. Saatavissa: <https://www.yrityssuomi.fi/selkosialto/yritysmuodon-valinta> [viitattu 27.4.2016].